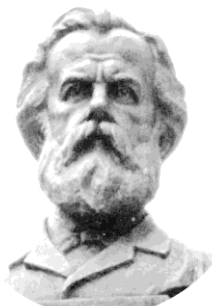

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

СЕРІЯ 15
“НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
/ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ/”

ВИПУСК 4 (98) 18

Київ

Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова
2018

ЗМІСТ 4 (98) 2018

1.	<i>Авраменко С. С., Кащев О. В., Колесник В. М.</i> ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ КРИТЕРІВ ОЦІНЮВАННЯ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ТА СПОРТІ.....	5
2.	<i>Арефьев В. Г., Краснов В. П., Костенко М. П.</i> СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	8
3.	<i>Бабич Т. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ВПРАВ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ПРИ НАВЧАННІ РУХОВИМ ДІЯМ.....	11
4.	<i>Береговий М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ДЛЯ ЖІНОК ПЕРШОГО ЗРІЛОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ОБМІНУ ТА ОЖИРІННЯМ З УРАХУВАННЯМ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ТА ДИХАЛЬНОЇ СИСТЕМ.....	15
5.	<i>Бойченко С., Залойло В., Гончарук А.</i> ЗМІНИ ПРОЯВІВ СПРИТНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ ПІД ВПЛИВОМ ЗАСОБІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ.....	18
6.	<i>Боровик Ю. І., Світлик В. В., Гавриленко М. М., Зубрицький Я. Я.</i> ВПЛИВ СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПАРАМЕТРИ ПСИХОФІЗИЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ВНЗ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	24
7.	<i>Ван Синьинань</i> СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КОНТРОЛЯ И ОЦЕНКИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СПЕЦИАЛЬНОЙ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ГРЕБЦОВ-СПРИНТЕРОВ.....	28
8.	<i>Вихляев Ю. М., Пеценко Н. І.</i> ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА МЕТОДИК ЕЛЕКТРОМАСАЖУ І ЕЛЕКТРОСТИМУЛЮВАННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ФІЗИОТЕРАПІЇ.....	32
9.	<i>Гасва С. О., Гасвий В. Ю., Серветник А. В.</i> ОСНОВИ МЕТОДИКИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ СТУДЕНТІВ У ВНЗ.....	36
10.	<i>Горіна В. В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РІЗНИХ ВАРИАНТІВ ПІДТРИМКИ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ВЕЛОСИПЕДИСТІВ-ВЕТЕРАНІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП.....	39
11.	<i>Грибан Г. П., Краснов В. П., Опанасюк Ф. Г., Скорий О. С.</i> ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ЗДОРОВОМУ СПОСОБІ ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	43
12.	<i>Григус І. М., Майструк М. І.</i> ВІДНОВЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	46
13.	<i>Гулбани Р. Ш.</i> ПРОФИЛАКТИКА И КОРРЕКЦИЯ АСИММЕТРИЧНОЙ ОСАНКИ У ДЕВОЧЕК, ЗАНИМАЮЩИХСЯ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ГИМНАСТИКОЙ.....	51
14.	<i>Докаленко А. А.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ У ЛІТНІЙ ПЕРІОД.....	54
15.	<i>Єфременко А. М., Шутєєва Т. М., Крайник Я. Б., Пятисоцька С. С.</i> РИТМІЧНА РУХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПОТЕНЦІЙНИЙ СПОСІБ ТЕСТУВАННЯ.....	58
16.	<i>Жамардїй В. О.</i> РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ.....	61
17.	<i>Забіла О. В., Харчинський А. А., Шиманський Ю. В.</i> ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ.....	64
18.	<i>Загородній К. В., Севериненко І. Л.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНИХ ІГОР В УМОВАХ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ.....	67
19.	<i>Захарова І. Ю.</i> КОНДИЦИОННАЯ ФИЗИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ КАК ОСНОВНОЙ ПОКАЗАТЕЛЬ ФИЗИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ СТУДЕНТОВ.....	70
20.	<i>Зеленюк О. В., Бикова Г. В., Чекмарьова В. В., Портна І. Л.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ЖИТТЄВОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК СКЛАДОВОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ.....	73
21.	<i>Імас Є. В., Циганенко О. І., Футорний С. М.</i> НОВІТНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ СПОРТИВНИХ ГІРСЬКОЛИЖНИХ КОМПЛЕКСІВ.....	76
22.	<i>Казарина А. А.</i> ОСОБЕННОСТИ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ-ВОЛЕЙБОЛИСТОВ К СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	80
23.	<i>Каніщева О. П., Єфіменко П. Б.</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПЕВНИХ ЕТАПІВ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МАСАЖ» МАЙБУТНІМ ФАХІВЦЯМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ.....	82
24.	<i>Киричок М. Ю., Приходько М. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДБОРУ ПЕРСПЕКТИВНИХ ДІТЕЙ ДЛЯ ЗАНЯТЬ ГАНДБОЛОМ.....	86
25.	<i>Клімашевський О. В.</i> МОДЕЛЮВАННЯ БІОМЕХАНІЧНОЇ СТРУКТУРИ РУХІВ МЕТАЛЬНИКІВ СПИСА РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	89
26.	<i>Клименко Г. В., Філіппов М. М.</i> ОСВІТНІЙ АСПЕКТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	92
27.	<i>Козлов К.</i> ПРОГРАМНО-НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАГАТОРІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЕГКОАТЛЕТІВ (СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ).....	97
28.	<i>Маринчук П. І.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	102
29.	<i>Мицкан Б. М., Випасняк І. П., Шанковський А. З.</i> ФАКТОРНА СТРУКТУРА ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ, ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ, ТІЛОБУДОВИ ТА СТАНУ БІОГЕОМЕТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ ПОСТАВИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	106

30.	<i>Мичка І. В.</i> МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗАСОБАМИ ПАУЕРЛІФТИНГУ.....	110
31.	<i>Муллагільдіна А. Я., Красова І. В.</i> ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНОК 10-11 РОКІВ В ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ У ВПРАВАХ З БУЛАВАМИ.....	114
32.	<i>Новікова І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ФІТНЕСОМ....	119
33.	<i>Павлось А. В., Смірнова Л. М., Зелікова Т. І., Коваль О. В.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЇХНЬОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	121
34.	<i>Пилипенко В. М., Тимчик М. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТСЬКО-СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФУТБОЛУ.....	124
35.	<i>Приходько П. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ШВИДКІСНО-СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ- ДЗЮДОЇСТІВ.....	127
36.	<i>Пронтенко К. В.</i> ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ГИРЬОВОГО СПОРТУ КУРСАНТІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ПЕРЕВІРКА ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ.....	130
37.	<i>Ріпак М.О., Ріпак І.М.</i> СПОСІБ ЖИТТЯ ДОРОСЛИХ ЖІНОК І МІСЦЕ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ В НЬОМУ.....	134
38.	<i>Руденко Р. Є., Магльований А. В.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЗАСОБАМИ МАСАЖУ.....	138
39.	<i>Сапрун С. Т., Корнієнко С. М.</i> МЕТОДИКА РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЮНИХ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ НА ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ З ВОЛЕЙБОЛУ.....	141
40.	<i>Сапрун С. Т., Кузь Ю. С.</i> ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ ШКІЛ.....	144
41.	<i>Семенів Б. С., Стахів М. М., Ковбан О. Л., Бенцак Л. І.</i> ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВЕТЕРИНАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	147
42.	<i>Стасюк Р. М., Песоцький С. М., Куриленко О. В.</i> ФУТЗАЛ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ І КУРСУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	153
43.	<i>Стасюк Р. М., Васильєв В. В., Індик П. М.</i> СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ФІЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У АСПЕКТІ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	155
44.	<i>Стешиц А. В.</i> ЗНАЧЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ СПОРТСМЕНІВ З ТРАВМОЮ ПЕРЕДНЬОЇ ХРЕСТОПОДІБНОЇ ЗВ'ЯЗКИ КОЛІННОГО СУГЛОБУ.....	159
45.	<i>Філіппов М. М., Краснова С. П.</i> ВПЛИВ РОТАЦІЙНО- ТРАКЦІЙНОЇ МІОРЕЛАКСАЦІЇ НА ВЕСТИБУЛЯРНІ ТА ВЕГЕТАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЮНИХ БАТУТИСТІВ.....	161
46.	<i>Фоменко О. В., Фоменко В. Х.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ПОЗААУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ З АЕРОБІКИ ЗІ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	165
47.	<i>Церковная Е. В., Барыбина Л. Н., Филенко Л. В., Егорова Е. В., Алексеева И. А.</i> ИССЛЕДОВАНИЕ МОТИВАЦИОННЫХ ПРИОРИТЕТОВ И САМООЦЕНКИ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА.....	168
48.	<i>Циганенко О. І., *Першегуба Я. В., Склярова Н. А., Оксамитна Л. Ф.</i> ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ БІОРИТМОЛОГІЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СПОРТСМЕНІВ.....	175
49.	<i>Череповська О. А., Пасічна Т. В., Сербо Є. В.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ. МЕТОДИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАНЯТЬ АЕРОБІКОЮ.....	179
50.	<i>Шашлов М. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗІ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ.....	183
51.	<i>Шпичка Т. А., Степанюк В. В.</i> ВЛИЯНИЕ ФАКТОРОВ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ НА УСПЕШНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ.....	185

УДК 0.51

ББК 95

Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seria-15>

Збірник входить до переліку наукових видань, затверджених постановами ВАК України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт:

“Педагогічні науки” – фахове видання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 1222 від 07.10.2016

“Фізичне виховання і спорт” – фахове видання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 528 від 12.05.2015 р.

Державний комітет телебачення і радіомовлення України: свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія KB № 8821 від 01.06.2004 р.

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. **Серія № 15. “НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ / ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ”** зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. – Випуск 4 (98)18. – с. 190

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи в галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, психологічні і соціальні аспекти, нові технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, вчителів і викладачів фізичного виховання, тренерів і спортсменів.

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік АПН України, рек. НПУ імені М.П. Драгоманова; (гол. Ред. ради);
Андрушин Б.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Бех В.П.	доктор філософських наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Биковська О.В.	доктор пед. наук, професор (секретар Редакційної ради); НПУ імені М.П. Драгоманова;
Бондар Вол. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Бондар Віт. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Дробот І.І.	доктор історичних наук, професор, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Жалдак М.І.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Синьов В.М.	доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України, НПУ імені М.П. Драгоманова.

Відповідальний редактор О. В. Тимошенко**Редакційна колегія:**

Ареф'єв В.Г.	доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Архипов О.А.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Волков В.Л.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Дубогай О.Д.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Медведєва І.М.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Сущенко Л.П.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Ткачук В.Г.	доктор біологічних наук, професор, академік АНВО України, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Іванова Л.І.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Хорошуха М.Ф.	доктор педагогічних наук, професор, НПУ імені М. П. Драгоманова;
Камаєв О.І.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, ХДАФК
Цьось А.В.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, СНУ імені Л. Українки
Шкрібтій Ю.М.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, НУФВСУ
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, Житомирський державний університет імені І. Франка
Путров С.Ю.	доктор філософських наук, доцент, НПУ імені М.П. Драгоманова
Агребі Брахім	доктор філософії, професор, Інститут спорту та фізичної культури, Туніс
Бельский І.В.	доктор педагогічних наук, професор, Національний технічний університет, Мінськ, Білорусія
Дадело Станіслав	доктор педагогічних наук, професор, Вільнюський педагогічний університет, Литва
Ейдер Ежи	доктор хабілітований, професор, директор ІФК Щецинського університету, Польща
Ягелло Владислав	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор Академії ФВіС, Гданськ, Польща

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова

ISSN 2311-2220

© Автори статей, 2018 © НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018

Збірник друкується щомісяця

школі для активного використання та впровадження з метою розвитку сторін підготовленості та фізичних якостей юних волейболістів.

Перспективи подальших досліджень з даного напрямку досліджень вбачаємо у розробці методичних та практичних рекомендацій з розвитку координаційних здібностей, що створюють умови для оптимізації планування навчально-тренувальних занять.

Література

1. Бойчук Р.І. Розвиток координаційних здібностей юних волейболісток на етапі початкової підготовки : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.01 „Олімпійський та професійний спорт” / Роман Іванович Бойчук; Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника – К. – 2012. – 21 с.
2. Волейбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спорт. шкіл, спеціаліз. дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спорт. майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спорт. профілю / підгот. В.В. Туровський, М.О. Носко, О.В. Осадчий, С.В. Гаркуша, Л.В. Жула. – К. 2009. – 140 с.
3. Волейбол: навчально-методичний посібник / Т.А. Тучинська, Є. \В. Руденко. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2014. – 76 с.
4. Ковальчук А.А. Формування елементів техніки гри у волейбол з використанням спеціальних тренажерних пристроїв у фізичному вихованні студенток: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Андрій Андрійович Ковальчук; Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського – Дніпро. – 2017. – 21 с.
5. Муаяд К.М. Маклоуф. Формування елементів техніки гри у волейболістів з урахуванням рівня розвитку фізичних якостей на етапі початкової підготовки: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.01 „Олімпійський та професійний спорт” / Муаяд К.М. Маклоуф; Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту. – Дніпропетровськ, 2014. – 20 с.
6. Устінова Т.Б. Методика розвитку координаційних здібностей юних волейболістів на етапі початкової підготовки / Т.Б. Устінова, О.О. Прекурат // Педагогіка, психологія, та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків: ХДАМД (ХХПІ), 2009. – № 8. – С. 153-156.
7. Bojchuk R.I. Rozvitok koordinacijnih zdibnostejj unih volejbolistok na etapi pochatkovoї pidgotovki : avtoref. dis. ... kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu : spec. 24.00.01
8. „Olimpijs'kij aprofesijnij sport” / Roman Ivanovich Bojchuk; Prikarpats'kij nacional'nij universitetim. V. Stefanika – K. – 2012. – 21 s. Volejbol: navchal'na programa dlj aditjacho-junac'kih sport. shkil, specializ. ditjacho-junac' kihshkilol impijs'kogorezervu, shkilvishhoїsport. majsternostitaspécializovanihnavchal'nihzakladivsport. profilju / pidgot. V.V. Turov's'kij, M.O. Nosko, O.V. Osadchij, S.V. Garkusha, L.V. Zhula. – K. 2009. – 140 s.
9. Volejbol: navchal'no-metodichnijposibnik / T.A. Tuchins'ka, Є. \В. Rudenko. – Cherkasi: ChNU imeni Bogdana Hmel'nic'kogo, 2014. – 76 s.
10. Koval'chuk A.A. Formuvannja elementiv tehnikigrі u volejbol z vikoristannjam special'nih trenazhernih pristroiv u fizichnomu vihovanni studentok: avtoref. dis. ... kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu : spec. 24.00.02 „Fizichnakul'tura, fizichne vihovannja riznih grup naselennja” / Andrij Andrijovich Koval'chuk; Vinic'kij derzhavnij pedagogichnij universitet imeni M. Kocjubins'kogo – Dnipro. – 2017. – 21 s.
11. Muajad K.M. Maklouf. Formuvannja elementiv ehnikigrі u volejbolistiv z urahuvannjam rivnjarozvitku fizichnihja kostejnaeta pipochatkovoї pidgotovki: avtoref. dis. ... kand. nauk z fiz. vihovannja i sportu : spec. 24.00.01 „Olimpijs'kij aprofesijnij sport” / Muajad K.M. Maklouf; Dnipropetrov's'kij derzhavnij institut fizichnoїkul'turi i sportu. – Dnipropetrov's'k, 2014. – 20 s.
12. Ustinova T.B. Metodika rozvitku koordinacijnih zdibnostejj unih volejbolistiv na etapi vpochatkovoї pidgotovki / T.B. Ustinova, O.O. Prekurat // Pedagogika, psihologija, tamediko-biologichni problem i fizichnogovihovannja i sportu. – Harkiv: HDAMD (HNPI), 2009. – № 8. – S. 153-156.

Сапрун С. Т., Кузь Ю. С.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ ШКІЛ

В статті розглядається загальна проблематика формування навчальних програм для дитячо-юнацьких футбольних шкіл та клубів. Проаналізовано сучасну систему підготовки спортсменів, що характеризується складним, багаторівневим і тривалим навчально-тренувальним процесом, який ґрунтується на фундаментальних дослідженнях та інноваційних даних з теорії і методики підготовки спортсменів, відбору та орієнтації спортсменів на різних етапах багаторічного удосконалення, основ управління підготовкою кваліфікованих спортсменів, організації та управління в сфері фізичної культури і спорту, теорії і методики підготовки юних спортсменів. Здійснено аналіз літературних, нормативних, документальних джерел та інтернет ресурсів щодо програмного забезпечення у діяльності дитячо-юнацьких футбольних шкіл в сучасних умовах. Визначено проблеми, що найбільш суттєво відображаються на успішній реалізації запропонованих програм. Окреслено оптимальні та ключові організаційно-методичні аспекти для удосконалення діяльності дитячо-юнацьких футбольних шкіл в Україні. Сформовано загальну структуру навчальної програми для ДЮФШ.

Ключові слова: навчально-тренувальний процес, навчальна програма, дитячо-юнацька футбольна школа, підготовка спортсменів.

Сапрун Станіслав Теодозієвич, Кузь Юрий Степанович. Формирование учебных программ для детско-юношеских футбольных школ. В статье рассматривается общая проблематика формирования учебных программ для детско-юношеских футбольных школ и клубов. Проанализирована современная система подготовки спортсменов, характеризуется сложным, многоуровневым и длительным учебно-тренировочным процессом, который основывается на фундаментальных исследованиях и инновационных данных по теории и методике подготовки спортсменов, отбора и ориентации спортсменов на различных этапах многолетнего совершенствования, основ управления подготовкой квалифицированных спортсменов, организации и управления в сфере физической культуры и спорта, теории и методики подготовки юных спортсменов. Осуществлен анализ литературных, нормативных, документальных источников и интернет ресурсов по программному обеспечению в деятельности детско-юношеских футбольных школ в современных условиях. Определены проблемы, наиболее существенно отражаются на успешной реализации предложенных программ. Определены оптимальные и ключевые организационно-методические аспекты для совершенствования деятельности детско-юношеских футбольных школ в Украине. Сформирована общая структура учебной программы для ДЮФШ.

Ключевые слова: учебно-тренировочный процесс, учебная программа, детско-юношеская футбольная школа, подготовка спортсменов.

Saprun Stanislav, Kuz Yurii. Formation of educational programs for children and youth football schools. The article considers the general problems of the formation of educational programs for children and youth football schools and clubs. The modern system of training athletes has been analyzed. It is characterized by a complex, multilevel and long-term training process based on fundamental research and innovative data on the theory and methodology of training athletes, selecting and targeting athletes at various stages of long-term improvement, the basics of managing the training of qualified athletes, management in the field of physical culture and sports, the theory and methodology of training young athletes. The analysis of literary, normative, documentary sources and Internet resources on software in the activities of children's and youth football schools in modern conditions is carried out. The problems are identified, the most significant are the successful implementation of the proposed programs. The optimal and key organizational and methodological aspects for improving the activities of children's and youth football schools in Ukraine are determined. The general structure of the curriculum for JUFSS has been formed.

Key words: educational process, curriculum, children's and youth football school, training of athletes.

Постановка проблеми. Сучасний спорт в Україні загалом, футбол зокрема, розвивається під впливом: соціально-економічної та політичної ситуації в державі (С. Бубка, 2011; Ю. Мічуда, 2007; М. Пітин, 2015); законодавчих нововведень, світових тенденцій (комерціалізація, професіоналізація футболу, розширення міжнародного календаря змагань, глобалізація, економічні кризи явища тощо) (С. Гуськов, 2000; В. Платонов, 2004) та реорганізації механізму функціонування спортивної галузі (П. Небіоло, 2011) [1-4]. Найважливішим резервом розвитку футболу є удосконалення системи забезпечення підготовкою спортивних резервів дитячо-юнацьких футбольних шкіл [1].

Сучасна система підготовки спортсменів характеризується складним, багаторівневим і тривалим навчально-тренувальним процесом, який ґрунтується на фундаментальних дослідженнях та інноваційних даних з теорії і методики підготовки спортсменів (М. Озолін, 1949-2006; Л. Матвеев, 1965-2001; Д. Харре, 1971; В. Платонов, 1976-2015), відбору та орієнтації спортсменів на різних етапах багаторічного удосконалення (J. Billie, 1980; P. Rowe, 1995; F. Ergulj, 2001; В. Платонов, 2004-2007; І. Матвієнко, 2010), основ управління підготовкою кваліфікованих спортсменів (Л. Матвеев, 1999; В. Дрюков, 2002; Г. Лісенчук, 2014; В. Платонов, 2004-2015), організації та управління в сфері фізичної культури і спорту (Ю. Шкретій, 2005; Ю. Мічуда, 2008; М. Дутчак, 2009), теорії і методики підготовки юних спортсменів (Г. Максименко, 2009; О. Худолій, 2011) [2-5].

Аналіз функціонування та вдосконалення дитячо-юнацьких спортивних шкіл (ДЮСШ) в Україні доводить, що сьогодні система управління спортивними школами, діючі механізми і структура були сформовані ще у Радянському Союзі, а в подальшому вживалося лише часткове удосконалення, а не кардинальне реформування (О. Дрюков, 2016) [2, 6]. Цільові програми та навчальні програми не відображають великий масив знань і сучасний практичний досвід, який накопичено в умовах сьогодення (В. Олешко, 2014) [6, 7].

Реалізація концепції підготовки футболістів високого рівня, а також численних рекомендацій з її окремих аспектів, вимагає приведення у відповідність з нею існуючого програмно-методичного, програмно-нормативного та правового забезпечення, що дозволив би реалізувати ефективний механізм оптимізації, починаючи від початкового навчання та закінчуючи завершальними етапами підготовки футболістів [1, 8, 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток дитячо-юнацького спорту у різних країнах світу базується на міжнародному та національному законодавстві про спорт (Міжнародна хартія фізичного виховання і спорту, 1978 р., Спортивна хартія Європи, 1992 р.). Ці документи встановлюють основні принципи регулювання дитячо-юнацького спорту, які повинні підтримувати усі країни, що ратифікували ці угоди. Сьогодні ефективність процесу становлення та розвитку виду спорту у ДЮСШ визначається комплексом наступних взаємопов'язаних факторів: державна підтримка, традиції, кадрове забезпечення, розвиток інфраструктури, соціально-економічна доступність та інші чинники (О. Дрюков, 2016) [2, 6, 10-12].

Питаннями програмно-методичного забезпечення діяльності ДЮСШ у науково-методичній літературі приділяється недостатньо уваги, а дані про забезпечення видів спорту сучасними навчальними програмами, які культивують ДЮСШ на теренах України практично відсутні [1, 7].

Рекомендована для використання навчальна програма підготовки футболістів передбачає наявність мети, завдань, засобів, методів і принципів підготовки, вікові особливості спортивної підготовки, структури річної підготовки, засобів відновлення та стимуляції працездатності, організаційно-методичні вказівки щодо проведення теоретичних, навчально-

тренувальних занять юних футболістів згідно етапів багаторічного удосконалення.

Програма є основним нормативним документом, що визначає спрямованість та зміст навчально-тренувального процесу у відділеннях ДЮФК [1, 2, 7, 9]

Мета дослідження полягала у визначенні ключових організаційно-методичних аспектів формування навчальних програм для дитячо-юнацьких футбольних шкіл.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз літературних, нормативних, документальних джерел та інтернет ресурсів щодо програмного забезпечення у діяльності ДЮФШ в сучасних умовах;

2. Визначити оптимальні та ключові організаційно-методичні аспекти для удосконалення діяльності ДЮФШ в Україні.

Методи та організація дослідження. Для вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел, нормативно-правових та науково-методичних праць.

Аналіз отриманих результатів. За даними дослідження ДЮФШ в державній системі використовують програму з футболу ще з 2003 року, проте навіть деякі спортивні школи використовують ще старіші зразки програм для ДЮФШ, а подекуди навіть ще старі радянські програми підготовки футболістів у спортивних школах.

Доволі часто сьогодні спостерігається тенденція утворення та активної діяльності приватних або комерційних футбольних шкіл (академій), зокрема, такі функціонують у м. Тернопіль («Чемпіон»), м. Івано-Франківськ («Ураган»), м. Чернівці («Спарта»), м. Вінниця («Junior»), м. Рівне («Стандарт»). Поряд з державними структурами (ДЮФШ, СДЮШОР тощо) утворення окремих футбольних шкіл пропагуючи саме футбол та залучаючи все більшу кількість дітей створюють конкурентні умови, які сприяють розвитку та удосконаленню дитячо-юнацьких навчальних закладів (клубів, шкіл, академій).

Враховуючи досвід впровадження та використання попередніх навчальних програм з футболу для ДЮФШ, СДЮШОР та футбольних академій було визначено організаційно-методичні основи для успішної діяльності ДЮФШ в Україні в сучасних умовах. Зокрема, визначено проблеми, що найбільш суттєво відображаються на успішній реалізації запропонованих програм:

- фінансування футболу (зарплати тренерів, оренди та наявність майданчиків, інвентар, виїзди на змагання, навчально-тренувальні збори);

- контингент дітей (незадовільний стан здоров'я, низький рівень фізичної підготовленості та розвитку);

- низький рівень кваліфікації тренерів-викладачів;

- відсутність взаємозв'язку теоретичних напрацювань з практичною реалізацією у навчально-тренувальному процесі юних футболістів (спортивна наука, інститути, лабораторії);

- відсутність сучасних спеціалізованих і комплексних тренувальних центрів для підготовки футболістів;

Враховуючи особливості розвитку вітчизняного футболу визначено організаційні засади для розробки та впровадження нових навчальних програм для ДЮФШ:

- реалізація поставлених завдань футбольною школою можливо лише за суворого дотримання умов навчального плану підготовки;

- проведення систематичних теоретичних, практичних та семінарських занять із тренерськими кадрами, участь в різних заходах (конференції, семінари);

- контроль за рівнем фізичного розвитку, фізичної підготовленості, розвитком фізичних якостей, сторін підготовленості та здоров'я підопічних повинен проводитися щорічно;

- тренери-викладачі школи можуть вносити корективи та планувати підготовку футболістів попередньо узгодивши з керівництвом;

- проведення тренувальних занять повинні завжди приносити дітям лише позитивні емоції;

- залучення дітей до участі у змаганнях, іграх, спортивних святах як в рідному місті так і за його межами;

- поєднання навчально-тренувальної роботи з дітьми з успішним навчанням у школі та подорожами.

Визначено загальну структуру навчальної програми для ДЮФШ, де повинні міститися наступні розділи:

1. Пояснювальна записка

2. Загальні вимоги до організації навчально-тренувальної роботи

3. Навчальний матеріал (теоретична, загальна фізична, спеціальна фізична підготовка, вивчення техніки та тактики)

4. Особливості проведення навчально-тренувальних занять в різних вікових групах

5. Контрольні нормативи та тестування сторін підготовленості футболістів.

Висновок. Вивчення програмно-методичного забезпечення дозволяє визначити необхідність розробки навчальних програм для ДЮФК досить диференційовано враховуючи особливості регіону, традиції, кліматичні, географічні та соціальні умови тощо.

Перспективи подальших досліджень з даного напрямку потребують подальшого осмислення й удосконалення наявних навчальних програм для ДЮФШ та ДЮФК і розробки інноваційних та експериментальних.

Література

1. Ганчева В. І. Аналіз діючого програмно-методичного забезпечення ДЮФШ у системі освіти / В.І. Ганчева // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. - № 7 (33). – С. 61-69.

2. Дрюков О. Законодавча та нормативно-правова база розвитку і функціонування спортивних шкіл в Україні / Олександр Дрюков // Молода спортивна наука України. – Львів, 2015. – Вип. 19. – Т. 4. – С. 21-25.

3. Мічуда Ю. П. Функціонування та розвиток сфери фізичної культури і спорту в умовах ринку: автореф. дис. ... д р наук з фіз. виховання і спорту: [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Ю. П. Мічуда. – К., 2008. – 40 с.

4. Платонов В. Н. Подготовка национальных команд к Олимпийским играм: история и современность / В. Н. Платонов, Ю. А. Павленко, В. В. Томашевский. – К.: Изд. дом Д. Бураго, 2012. – 252 с.
5. Матвеев Л. П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов / Л. П. Матвеев. – К.: Олимп. лит., 1999. – 312 с.
6. Сапрун С.Т. Удосконалення системи дитячо-юнацьких спортивних шкіл в Україні / С.Т. Сапрун // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія №15. „Науково-педагогічні проблеми фізичної культури/фізична культура і спорт”/ 36. наукових праць / За заг. ред. О.В. Тимошенка.- К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. - Випуск 7 (77) 16. - С. 44-48.
7. Наказ Міністерства молоді та спорту України від 17.01.2015 № 67 «Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл»: [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0119-15>.
8. Малинин А. Б. Менеджмент деятельности спортивных школ / А. Б. Малинин, В. А. Малинин. – М.: Физическая культура, 2008. – 240 с.
9. Ніколаєнко В. В. Система багаторічної підготовки футболістів до досягнення вищої спортивної майстерності: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: [спец.] 24.00.01 «Олімпійський професійний спорт» / В. В. Ніколаєнко. – К., 2015. – 38 с.
10. Game plan: A strategy for delivering government's sport and physical activity objectives: A Joint DCMS // Strategy Unit Report December 2002. – 226 p.
11. Henwood D. Canadian Sport Centre Calgary: Performance and Profit / D. Henwood // IV International Forum on Elite Sport. – USA Colorado Springs, 2009. – 25 p.
12. Houlihan B. Modernization and Sport: The Reform of Sport England and UK Sport / B. Houlihan, M. Green. – Loughborough: School of Sport and Exercise Sciences Loughborough University, 2009. – 27 p.

Семенів Б.С.¹, Стахів М.М.¹, Ковбан О.Л.¹, Бенцак Л.І.²

¹Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

²Львівський національний університет імені І.Франка

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВЕТЕРИНАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В Україні здійснюється широкий комплекс заходів, що створюють необхідні умови праці та побуту, оздоровлення зовнішнього, в тому числі й виробничого, середовища, подальший розвиток охорони здоров'я. Разом з тим активність людини, засоби фізичної культури та спорту є важливими чинниками вдосконалення, зміцнення здоров'я, що в кінцевому підсумку підвищує творчу активність людини, її працездатність. Фізична культура — невід'ємна частина життя людини. Вона займає досить важливе місце в навчанні, роботі людей. Заняття фізичними вправами відіграють значну роль у працездатності членів суспільства, саме тому знання й уміння з фізичної культури повинні закладатися в освітніх установах різних рівнів поетапно. Метою фізичного виховання у навчальних закладах є сприяння підготовці гармонійно розвинених, висококваліфікованих фахівців. У процесі навчання з курсу фізичного виховання передбачається вирішення завдань: виховання у студентів високих моральних, волевих і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці; збереження і зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню й усебічному розвитку організму, підтримки високої працездатності упродовж усього періоду навчання, придбання студентами необхідних знань з основ теорії, методики й організації фізичного виховання і спортивного тренування, формування у студентів переконаності в необхідності регулярно займатися фізичною культурою і спортом.

Ключові слова: фізична підготовка, зміст, теорія, методика, експерти, модель, студенти, заняття, педагогічний експеримент, фізичне виховання.

Сэмэниэ Б.С., Стахив М.М., Ковбан О.Л., Бенцак Л.И. Физкультурное образование, как средство формирования мотивации студентов ветеринарных специальностей к самостоятельным занятиям по физическому воспитанию. В Украине осуществляется широкий комплекс мер, создающих необходимые условия труда и быта, оздоровления внешней среды, в том числе и производственного, дальнейшее развитие здравоохранения. Вместе с тем активность человека, средства физической культуры и спорта являются важными факторами совершенствования, укрепления здоровья, в конечном итоге повышает творческую активность человека, его работоспособность. Физическая культура – неотъемлемая часть жизни человека. Она занимает достаточно важное место в учебе, работе людей. Занятия физическими упражнениями играют значительную роль в работоспособности членов общества, именно потому знания и умения по физической культуре должны закладываться в образовательных учреждениях различных уровней поэтапно. Целью физического воспитания в учебных заведениях является содействие подготовке гармонически развитых, высококвалифицированных специалистов. В процессе обучения по курсу физического воспитания предусматривается решение задач: воспитание у студентов высоких моральных, волевых и физических качеств, готовности к высокопроизводительному труду; сохранение и укрепление здоровья, содействие правильному формированию и всестороннему развитию организма, поддержания высокой работоспособности на протяжении всего периода обучения, приобретение студентами необходимых знаний по основам теории, методики и организации физического воспитания и спортивной тренировки, формирование у студентов убежденности в необходимости регулярно заниматься физической культурой и спортом.